

UDHËZIM
Nr. 12, datë 17.3.2025

PËR DISA SHITESA DHE NDRYSHIME NË UDHËZIMIN NR. 24, DATË 20.9.2024, “PËR RREGULLAT PËR MASAT E VEÇANTA TË KONTROLLIT PËR ÇRRËNJOSJEN DHE PËR PARANDALIMIN E PËRHAPJES BRENDË VENDIT TË KALBËZIMIT KAF *RALSTONIA SOLANACEARUM* (SMITH 1896) YABUUCHI ET AL. 1996 EMEND SAFNI ET AL. 2014”¹

Në zbatim të pikës 4, të nenit 102, të Kushtetutës të Republikës së Shqipërisë dhe mbështetur në pikën 3, të nenit 8, të ligjit nr. 105/2016, “Për mbrojtjen e bimëve”, të ndryshuar,

UDHËZOJ:

Në udhëzimin nr. 24, datë 20.9.2024, bëhen këto ndryshime:

1. Në nenin 5, pika 4, paragrafi i dytë, shkronja “b” zëvendësohet me formulimin si më poshtë:
“b) ujërat sipërfaqësore që mund të infektohen, duke marrë parasysh elementet e rendituar në shkronjat “i” dhe “ii”, të shkronjës “b”, të pikës 2, të aneksit IV, bashkëlidhur këtij udhëzimi.”;
2. Në nenin 6, pika 2, paragrafi i parë zëvendësohet me formulimin si vijon:
“Bimët e specifikuara, të përcaktuara si të mundshme të infektuara, sipas shkronjës “i”, “b”, të pikës 2, të nenit 5, nuk do të mbillen. Operatorët profesionistë gjatë prodhimit ose lëvizjes së bimëve të specifikuara, nën mbikëqyrjen zyrtare të AKVMB-së, sigurojnë që bimët e specifikuara të infektuara të shkatërrohen ose të asgjësohen në një mënyrë tjetër, në përputhje me pikën 1, të aneksit V, bashkëlidhur këtij udhëzimi me kusht që të konstatohet se nuk ekziston risk i identifikueshëm i përhapjes së dëmtuesve të specifikuar”;
3. Aneksi II zëvendësohet me aneksin bashkëlidhur këtij udhëzimi;
4. Në aneksin IV, bëhen ndryshime si më poshtë:
 - a) Në pikën 1, bëhen ndryshime si më poshtë:
 - i. “Elementet që duhen marrë parasysh për përcaktimin e një rasti me gjasë si të infektuar nga dëmtuesi i specifikuar, në përputhje me shkronjat “i”/“b”, të pikës 2, të nenit 5, janë si më poshtë:”;
 - ii. shkronjat “i” dhe “g” zëvendësohen me formulimet, si vijon:
“i. vendi/et e prodhimit të bimëve të specifikuara që përdorin ujë për ujitje ose spërkatje, të përcaktuara si të infektuara në përputhje me nënparagrafin e tretë, të shkronjës “a”, të pikës 4, të nenit 5 të këtij udhëzimi ose që mund të infektohen në përputhje me nënparagrafin e tretë të shkronjës “b”, të pikës 4, të nenit 5, të këtij udhëzimi;
 - j. bimët e specifikuara të prodhuara në vendndodhjet e prodhimit të përmbytura me ujë sipërfaqësor të konfirmuar të infektuar ose që rrezikon të infektohet.”;
 - b) Shkronja “b” e pikës 2, zëvendësohet si më poshtë:
“b) në rastet kur uji sipërfaqësor është përcaktuar si i infektuar në përputhje me nënparagrafin e tretë, të shkronjës “a”, të pikës 4, të nenit 5 ose mund të infektohet në përputhje me nënparagrafin e tretë, të shkronjës “b”, të pikës 4, të nenit 5, të këtij udhëzimi:
 - i. vendet e prodhimit ngjitur që prodhojnë bimë të specifikuara ose në risk nga përmbytjet nga ujërat sipërfaqësore të përcaktuara si të infektuara ose që rrezikon të infektohet;
 - ii. çdo basen ujitës të veçantë të lidhur me ujin sipërfaqësor të përcaktuar si të infektuar ose që rrezikon të infektohet;
 - iii. ujëmbajtës të lidhur me ujin sipërfaqësor të përcaktuar si të infektuar ose që rrezikon të infektohet, duke marrë parasysh:

¹ Ky udhëzim përfaton plotësisht Rregulloren Zbatuese të Komisionit (BE) 2024/2632, datë 8 tetor 2024, që ndryshon Rregulloren Zbatuese (BE) 2022/1193, në lidhje me masat për ujin që mund të infektohet nga *Ralstonia solanacearum* (Smith 1896) Yabuuchi et al. 1996 Emend Safni etj. 2014, masat që duhen marrë nga operatorët profesionistë dhe formati për raportimin e rezultateve të vërtetimit.

- drejtimin dhe shpejtësinë e rrjedhjes së ujit të përcaktuar si të infektuar ose që rrezikon të infektohet;

- praninë e bimëve bujtëse të egra *solanaceous*.”.

5. Në aneksin V, në pikën 2, të pikës 4.2, bëhen ndryshime si më poshtë:

a) shkronja “b” zëvendësohet me sa vijon:

“b) në rastet kur uji sipërfaqësor është përcaktuar si i infektuar në përputhje me nënparagrafin e tretë, të shkronjës “a”, të pikës 4, të nenit 5, të këtij udhëzimi ose që rrezikohet të infektohet në përputhje me nënparagrafin e tretë, të shkronjës “b”, të pikës 4, të nenit 5 të këtij udhëzimi, ose është përfshirë në elementet që duhen marrë parasysh në përcaktimin e përhapjes së mundshme të dëmtuesit të specifikuar në përputhje me pikën 2, të aneksit IV, të këtij udhëzimi:

i. do të kryejnë vrojtime vjetor në momentet e duhura, duke përfshirë marrjen e mostrave të ujërave sipërfaqësore dhe kur është e përshtatshme, të bimëve bujtëse të egra *solanaceous* në burimet përkatëse ujore dhe do të sigurojnë që mostrat i nënshtrohen testeve të përmendura në aneksin I, bashkëlidhur këtij udhëzimi;

ii. do të vendosin kontrolle zyrtare mbi programet e ujitjes dhe spërkatjes, duke përfshirë ndalimin e përdorimit të ujit të përcaktuar si të infektuar dhe të ujit që rrezikon të infektohet për ujitjen dhe spërkatjen e bimëve të specifikuara dhe, sipas rastit, *solanaceous* të tjera të kultivuara bimët bujtëse për të parandaluar përhapjen e dëmtuesit të specifikuar;

iii. në rastet kur shkarkimet e mbetjeve të lëngshme janë të infektuara, AKVMB-të do të vendosin kontrolle zyrtare për asgjësimin e shkarkimeve të mbetjeve të ngurta ose të lëngshme nga përpunimi industrial ose stacionet e ambalazhimit që trajtojnë bimët e specifikuara të vendeve të prodhimit.”;

b) Pas shkronjës “iii”/“b”, shtohet shkronja “c”, si më poshtë:

“c) në rastet e përmendura në paragrafin hyrës, të shkronjës “b” të kësaj pike, do të zbatohen përjashtimet e mëposhtme:

i. duke përjashtuar shkronjën “i”/“b”, AKVMB-të mund të vendosin të mos kryejnë vrojtime vjetore të ujërave sipërfaqësore që janë përcaktuar si të infektuara ose që rrezikojnë për t’u infektuar, për sa kohë që nuk ka tregues të ndryshimit të statusit të dëmtuesve në zonën e shënuar;

ii. me përjashtim të shkronjës “ii”/“b” të kësaj pike, përdorimi i ujit që i nënshtrohet atij ndalimi mund të lejohet në serra, nën kontrollin zyrtar, për ujitje dhe spërkatje të bimëve të domates dhe bimëve të tjera bujtëse, të destinuara për konsum përfundimtar dhe përpunim, me kusht që uji të dezinfektohet duke përdorur metoda të përshtatshme ose të jetë i pastër nga dëmtuesit pas marrjes së mostrave dhe testimit intensiv”.

6. Për zbatimin e këtij udhëzimi ngarkohen Autoriteti Kombëtar i Veterinarisë dhe Mbrojtjes së Bimëve, Instituti i Sigurisë Ushqimore dhe Veterinarisë dhe Autoriteti Kombëtar i Ushqimit.

Ky udhëzim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

MINISTËR I BUJQËSISË DHE ZHVILLIMIT RURAL

Anila Denaj

FORMATI I VROJTIMIT, REFERUAR NË PIKËN 3, TË NENIT 3

Formati për paraqitjen e rezultateve të vrojtimeve të kalbëzimit unazor të kryera gjatë vitit kalendarik që i paraprin vitit të raportimit.

Rajoni	Kategoria	Zona e mbjelljes (ha)	Inspektime vizuale të kulturave në rritje					Inspektimet vizuale të lot-eve të zhardhokëve në magazinë ^(a)			
			Zona e inspektuar vizualisht (ha)	Numri i inspektimeve vizuale ^(b)	Numri i inspektimeve vizuale ku janë vëzhguar simptomat ^(c)	Numri i mostrave simptomatike të marra ^(c)	Numri i mostrave asimptomatike të marra ^(c)	Numri i inspektimeve vizuale ^(b)	Numri i inspektimeve vizuale ku janë vëzhguar simptomat ^(c)	Numri i mostrave simptomatike të marra ^(c)	Numri i mostrave asimptomatike të marra ^(c)
	Zhardhokët e patates për mbjellje ^(e)										
	Zhardhokët e patates të destinuara për t'u mbjellë në vendin e tyre të prodhimit										
	Zhardhokët e patates përveç atyre për mbjellje										
	Domate të destinuara për rimbjellje										
	Bujtësit e tjerë (specifikoni speciet)										
	Uji i ujitjes										
	Ujëra të ndotura										

- ^(a) Të plotësohet vetëm për rezultatet e vrojtimit të kryer në bimë të specifikuara dhe bujtës të tjerë të rritur dhe vjelur në rajonin përkatës.
- ^(b) Duke përfshirë numrin e inspektimeve të shumta vizuale të kryera në të njëjtën fushë ose në të njëjtën lot, sipas rastit.
- ^(c) Simptomat u gjetën në zhardhokët ose bimët e prera dhe mostrat u morën për testim laboratorik.
- ^(c) Përgatitja e mostrës përshkruhet në pikën 4, të aneksit I të këtij udhëzimi.
- ^(d) Simptomat u gjetën në zhardhokët e prerë dhe mostrat u morën për testim laboratorik.
- ^(e) Përveç zhardhokëve të patates që synohen të mbillen në vendin e tyre të prodhimit.

Laboratori	Kategoria	Testet laboratorike në lidhje me inspektimet vizuale të kulturave në rritje			Testet laboratorike në lidhje me inspektimet e lot-it të zhardhokëve			Testet laboratorike në lidhje me ujin		Numrat e njoftimit të shpërthimeve të reja të njoftuara, sipas rastit, në përputhje me nenin 15, të ligjit nr. 105/2016, "Për mbrojtjen e bimëve", të ndryshuar	Informacione shtesë
		Numri i mostrave simptomatike të testuar pozitiv	Numri i mostrave asimptomatike të testuara pozitiv	Numri i inspektimeve vizuale pozitive ^(a)	Numri i mostrave simptomatike të testuara pozitiv	Numri i mostrave asimptomatike të testuara pozitiv	Numri i lot-eve pozitiv	Numri i mostrave të testuara	Numri i mostrave pozitive		
	Zhardhokët e patates për mbjellje ^(b)										
	Zhardhokët e patates të destinuara për t'u mbjellë në vendin e tyre të prodhimit										
	Zhardhokët e patates përveç atyre për mbjellje										
	Domate të destinuara për rimbjellje										
	Bujtësit e tjerë (specifikoni speciet)										
	Uji i ujitjes										
	Ujëra të ndotura										

- ^(a) Numri total i inspektimeve vizuale për të cilat mostrat u testuan pozitivisht për praninë ose *R. solanacearum*.
- ^(b) Përveç zhardhokëve të patates që synohen të mbillen në vendin e tyre të prodhimit.